Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 9-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 2 | Gorica - 10. januarja 1952 - Trst | Izhaja vsak četrtek

KRŠČANSTVO IN KOMUNIZEM

Nasprotstvo, ki se nahaja med pozitivnim krščanstvom in komunizmom, je načelnost. To poudarjamo mi Slovencem že več let. Upamo, da ga ni zdaj med nami, ki bi to resno zanikal.

Ta razkol je usodna rana na našem narodnem telesu, katera, ako se ne zaceli, nas preje ali kasneje narodno ugonobi. Zatorej se dobro in slabo misleči trudijo na vse moči, da bi spet prišlo do zaželene sprave, do edinosti. V ta namen se je gorko priporočala prizanesljivost, ljubezen: prezirajoč načelnostne razlike, ki nas ločijo, naj bi se kot rojaki bratovski objeli in zavezali v složno delovanje.

Mi pa pravimo, da nas ljubezen, sama ljubezen, ne more skleniti v pravo, trajno prijateljstvo. Ljubezen je čustvo srca; čustvo samo na sebi je temno, negotovo, naglo premenljivo, ker je neodvisno od umstvenih razlogov in proste volje; čustvo se preminja kakor čutnost, iz katere poganja. Človek pa je razumno bitje; v njem mora vladati razumnost. Da ne bo ljubezen v človeku čisto živalski čut, jo mora določevati, voditi razumnost. Predmet umstvenega spoznanja pa je resnica; resnica spoznana in vpotrebljena na delovanje se zove načelo. Mi si torej ljubezni, ki bi bila razumnega bitja, kakršen je človek, dostojna, niti misliti ne moremo brez načela. Preden mi je mogoče razumno, prosto ljubiti, moram predmet svoje ljubezni spoznati, da vem, kaj je in zakaj je ljubezni vreden.

Kdor nam torej kliče: Slovenci, ljubite se, in v ljubezni složno delujte za narod — podstavlja naši narodni edinosti nezanesljiva tla; kajti srce, kakor pravi prvi apostol te ljubezni na Slovenskem, Stritar, srce človeško, če je še tako mehko, tako blago, je nazadnje »vendar le samopridno!« Čustvo neprenehoma polje, kakor morski valovi, z ene strani v drugo, in zgoditi se zna, da se bomo tisti, ki smo se danes najstrašnejše ljubili, jutri najstrašnejše sovražili. Saj je že staro priznana resnica, da prijateljstvo brez enakih nazorov ni pravo, ni stalno. Sploh more le edinost v načelnem naziranju porajati pravo, trajno ljubezen; kjer ni te edinosti, se ljubezen le hlini. Kako pač hočete, da se bomo vsi Slovenci le samo zaradi tega, ker smo Slovenci, iz srca, prijateljski ljubili, spoštovali? Vzemimo Slovenca komunista, vi hočete, naj sklenem ž njim prijateljstvo!? Pa kako? Jaz spoštujem v njem podobo božjo, otroka božjega, odrešenega s krvjo Kristusovo, stvarjenega za nebesa; njemu pa sem jaz — številka, kup materije, brez neumrljive duše! Je li mogoče s takimi nazori, da me spoštuje kot takega, kakor sem v resnici: kot podobo božjo, kot otroka božjega? Kjer pa ni spoštovanja, je li mogoča prava ljubezen? Ne — ako hočete komunista privesti k pravi, prijateljski, k trajni slogi, ako hočete, da se resnično ljubiva, popravite mu prej nazore, katere ima o meni t. j. z umstvenimi razlogi, s filozofijo stopite pred njega; dokažite mu nesmisel materializma, bistveno razliko med živaljo pa med razumnim človekom; ko ste ga prepričali o duhovnosti človeške duše, o bivanju Boga, stopite dalje ter razpravljajte mu o razodetju in o čudežih itd., dokler ga pripeljete do istih krščanskih nazorov, katere izpoznavam jaz. Kakor brž se v naziranju zlagava, je prijateljstvo sklenjeno, vezala naju bode prava, odkrita, nerazdružljiva ljubezen. Edino po ti poti bomo mogli priti do zaželjene sprave in složnega delovanja. Le apologetika združena s filozofijo je v stanu premostiti prepad, ki zeva med nami. Dokler pa ostanemo razdruženi v naziranju najvišjih vprašanj, ki odločilno segajo v vero, v nrav in v druge stroke človeškega življenja, do tedaj se bomo brezuspešno ogrevali za ljubezen; do tedaj se bomo drug drugega vedoma slepili in tudi narod! Jaz si ne morem misliti nedostojnejše komedije pod soncem, nego ko bi videl prepričanega komunista segati v roko prepričanemu katoličanu za skupno delo v prid miru! In vendar bivajo na Slovenskem še kratkovidneži, kateri si od takega »prijateljstva«, od take »ljubezni« obetajo odrešenja in zlate dobe za naš narod.

Janez

IRO PRENEHALA

Glavni ravnatelj Mednarodne begunske organizacije (IRO) Kingsley je dal kratek pregled dela, ki ga je njegova organizacija izvršila v 55 mesecih svojega obstoja. Dodal je, da bo prenehala z delovanjem 31. januarja.

IRO je nudila pomoč več kot 1,600.000 osebam, od katerih je en milijon 45 tisoč naselila v novih domovih. Ko bo IRO prenehala z delovanjem, bo skrb za še preostale begunce sprejel predvidoma Medvladni izseljeniški odbor, katerega je ustanovilo prejšnji mesec 16 držav. Ta odbor se sestane prihodnji mesec, da preuči načrte za svoje delo. Kingsley sodi, da bo več kot polovica od 400 tisoč beguncev, ki bodo po prenehanju delovanja IRO ostali v državah, kjer so našli prvo zatočišče, že vključena v gospodarstvo dotičnih držav, kakih sto tisoč oseb pa bo utegnilo potrebovati še nadaljnjo pomoč.

Glavni odbor IRO je zato zaprosil Glavno skupščino ZN, naj preuči to vprašanje kakor tudi vprašanje tisoč do tisoč pet sto beguncev, ki prihajajo vsak mesec iz komunističnih dežel v Nemčijo, Avstrijo, Turčijo, Grčijo, Trst in Italijo.

Načrti za svobodno Evropo

Z letom 1951 se je končal Marshallov načrt (ECA). Ko je tedanji ameriški zunanji minister general Marshall pred petimi leti v govoru na univerzi Harward povedal svoje predloge za pomoč po vojni porušeni Evropi in svetu, je bila nevarnost komunizma v Evropi in na svetu res velika. Evropsko gospodarstvo je še močno občutilo posledice razdejanja druge svetovne vojne; primanjkovalo je povsod najnujnejših potrebščin za obnovo industrije, kmetijstva in porušenih hiš. Zvijačna propaganda iz Moskve je narodom obljubljala vso pomoč in blagostanje kot ga niso še uživali. Komunistični agenti so hujskali delavske množice k stavkam, ki so se vrstile dan na dan. Češkoslovaška je bila zadnja država, ki je padla v takih razmerah pod komunistični režim. Grozilo je, da zadene enaka usoda tudi Italijo in Francijo, kjer sta komunistični partiji že javno grozili z revolucijo. Bili so to časi, ko so slovenski komunisti na Goriškem odklanjali ameriško pomoč za zidanje hiš in popravo cest, ker so menili, da morajo to čast pustiti tov. Stalinu, da jim s svojo čarobno besedo namah izbriše vsa pogorišča in ruševine v deželi ter zgradi nove hiše in prepodi vso bedo in revščino, da ljudem še delati ne bo treba. Taki časi so bili, ko je general Marshall sprožil svojo originalno misel, kako priskočiti na pomoč Evropi.

Ameriški senat in parlament sta sprejela idejo in tako je nastal Marshallov načrt ali Ustanova za gospodarsko sodelovanje (ECA). Štiri leta je delovala ta ustanova in med tem časom razdelila evropskim državam (ERP) 12 milijard dolarjev pomoči v denarju in v blagu. Države ERP so od svoje strani prispevale z devetimi milijardami dolarjev protivrednosti, ki so jih dobile za darovano blago (v Italiji tako zvani Fondo lire). Dobrodejni uspehi te pomoči se danes poznajo povsod v vsem evropskem gospodarstvu. Statistike pravijo: industrijska proizvodnja se je od leta 1947 povečala za 64%, v primeru z letom 1938 za 41%. Prav tako se je dvignila kmetijska proizvodnja, ki je dosegla in ponekod tudi presegla predvojno proizvodnjo. Gospodarsko stoji torej danes šest let po končani vojni Evropa na boljšem stališču kot leta 1938.

Toda med tem so nastale druge razmere in drugačne potrebe. Gospodarsko ozdravljeni Evropi je začela groziti nova nevarnost. Komunizem, ki mu ni uspelo zavojevati gospodarsko razdrapano Evropo, ker je to preprečil Marshallov načrt, je začel groziti, da si jo osvoji z orožjem v rokah. Vojna nevarnost je prisilila Združene države in Evropo, da začnejo misliti na svojo vojaško varnost. Tako so osnovali v Washingtonu nov načrt, ki ga danes imenujejo Ustanovo za vzjameno varnost (MSA). Ta je stopil na mesto ustanove ECA, da nadaljuje njena dela in ga dopolni. Namen Ustanove za vzajemno varnost je, pomagati evropskim narodom pri oborožitvi; stati jim ob strani toliko, da izdatki za oborožitev ne izčrpajo njihovih gospodarskih sil; da ne pade življenjska višina v evropskih državah, kakor so jo dosegle sedaj, na nižjo stopnjo, kar bi komunistična propaganda izrabila v svoje namene za revolucijo. Takšen je torej namen nove ustanove, kateri na čelu stoji posebni Trumanov svetovalec Harriman. Začela je delovati letos 1. januarja.

Značilen je ta prehod od Ustanove za gospodarsko obnovo k Ustanovi za vzajemno varnost, kar je isto kot prehod od dela za narodno gospodarstvo k delu za narodno obrambo, to je k delu za vojno. In vendar zaradi komunističnega imperializma ni druge izbire.

Napetost v Egiptu

Če lahko poročamo, da smo v Perziji pred mirno poravnavo spora med Anglijo in Perzijo, ni mogoče tega reči o Egiptu. Tu se je položaj močno zaostril. Angleški vrhovni poveljnik Robertson je po povratku iz Londona dal jasno in nedvoumno izjavo v imenu londonske vlade, da se Angleži ne bodo umaknili od Sueza ne zlepa ne zgrda, dokler ne bo egiptovska vlada pristopila k predlaganemu načrtu o skupni obrambi Srednjega Vzhoda; Angleži bodo vztrajali na svojih postojankah ob Suezu, je dejal angleški poveljnik, zato, ker je obramba te prometne žile življenjske važnosti za svobodni svet.

Egipčani so odgovorili na ta poziv generala Robertsona tako, da so povečali delovanje partizanskih edinic ob kanalu. Mesto Suez je dejansko odrezano od ostalega Egipta. V njem se sliši reglanje strojnic vsak dan. Tudi v Ismaili je nemirno. Sploh je vse področje ob Sueškem prekopu zelo nevarna zemlja, kjer se vrše napadi na angleške vojaške edinice vsak dan.

Kljub temu je še vedno močno upanje, da se bodo stvari poravnale mirnim potom zato, ker je vidno, da kralj Faruk ni v soglasju s sedanjo protiangleško politiko vlade. To je kralj pokazal, ko je pred nedavnim imenoval za člana kraljevega sveta dva egiptovska diplomata, ki sta oba prijatelja Angležev.

Kongres socialistov v Bologni

Pretekli teden se je vršil v Bologni narodni kongres zmernih socialistov (Saragatovih in Romitovih socialistov). Bil je precej razgiban. Na njem je šlo, da določijo zadržanje stranke glede na sodelovanje z vlado, odnos do Nennijevih socialistov, do sindikalnih organizacij in da izvolijo novo vodstvo stranke. Pri glasovanju se je večina izrekla za Saragatovo stališče, ki je nekako v sredi med desnico, katero vodi bivši minister Simonini, in pa med levico, katero vodita bivši milanski župan Greppi in pa senator Romita. Stranka je tudi spremenila ime in se bo imenovala socialno demokratska stranka.

Stalinova voščila Japoncem

Za novo leto je Stalin poslal svoja voščila japonskemu narodu. Bila so kratka, a popoprana. Dejal je Japoncem, da jih pomiluje in da razume njihovo trpljenje, kajti tudi sovjetsko ljudstvo je okusilo tujo okupacijo. S temi besedami je jasno hotel namigniti na ameriško zasedbo Japonske, katero je primerjal s Hitlerjevo zasedbo Rusije. Ta namig je zelo zbodel Amerikance. Zato je general Ridgway pozval k sebi japonskega ministrskega predsednika Jošido na dolg in zaupen razgovor. Amerikanci želijo namreč, da bi Japonci usmerili svojo politiko proti Sovjetom na Daljnem Vzhodu. Zato se vedno boje vsakega dobrikanja Rusov Japoncem. Prav tako žele, da bi japonska vlada priznala nacionalistično kitajsko vlado na Formozi in ne one v Pekingu.

Rusi so tudi pri ZN pokazali svoje zanimanje za Daljni Vzhod, ko je sovjetski delegat predlagal, naj bi VS razpravljal tudi o premirju na Koreji kot o eni izmed točk za zmanjšanje mednarodne napetosti.

Gen. Eisenhower kandidat za predsednika

Končno se je pojasnil položaj generala Eisenhowerja. Izjavil je, da sprejema kandidaturo za predsednika Združenih držav na prihodnjih volitvah, ki bodo še letos meseca novembra. Kandidiral bo na listi republikanske stranke. Z Eisenhowerjem je demokratska stranka predsednika Trumana dobila najhujšega tekmeca, ki ga je mogla dobiti. Sedaj vstaja vprašanje, kdo bo generala Eisenhowerja nadomestil pri vrhovnem vodstvu vojske atlantske zveze.

Pred sporazumom v Perziji

Vsi znaki kažejo, da stojimo v Perziji pred sporazumom. Mossadek in njegova vlada sta začela popuščati od svoje nepopustljivosti. Perzijska vlada je namreč pristala na pogoje, ki jih je dala Mednarodna banka za obnovo za izkoriščanje petroleja v Perziji. S temi pogoji je zadovoljna tudi angleška vlada. Tako se je sedaj po mnogih mesecih velike napetosti in tudi prave mednarodne nevarnosti našla osnova za sporazum v tem perečem vprašanju, ki je zadnjih šest mesecev povzročal tako velike skrbi ne samo Angležem, temveč tudi Amerikancem.

KRIZA V FRANCIJI

Plevenova vlada je dokončala svoje težko življenje. Iz dneva v dan ji je grozila nevarnost, da pade. Potem ko je tik pred prazniki dobila zaupnico pri glasovanju za Schumanov načrt, so jo sedaj po božičnih počitnicah čakale nove in še večje nevarnosti. Morala bi dobiti v parlamentu odobritev svojega državnega proračuna za novo leto 1952. Proračun pa je predvideval precej večje izdatke nego dohodke. Zato je Plevenov finančni minister predlagal 10% zvišanje davkov in druge slične malo prijetne pripomočke za izenačenje proračuna. To pa ni bilo po godu številnim strankam, ki so proglasile svoj bojkot takim finančnim ukrepom. Zato je Pleven osemkrat postavil zaupnico ter bil poražen. Njegova vlada je padla. Sedaj išče Francija novo vlado. Nekateri menijo, da bodo pri novi vladi sodelovali tudi degaullisti.

PRISPEVAJTE za † L. Kemperlov sklad!

Churchill v Ameriki

Angleški ministrski predsednik Winston Churchill je z zunanjim ministrom Edenom in drugimi vodilnimi angleškimi osebnostmi prispel v Washington, kjer ima važne razgovore s predsednikom Trumanom

NEDELJA SVETE DRUŽINE

Iz svetega evangelija po Luku
(Lk 2, 42-52)

Ko je Jezus dopolnil dvanajst let in so po običaju praznika šli v Jeruzalem ter se po končanih prazniških dneh vračali, je ostal deček Jezus v Jeruzalemu in njegovi starši tega niso opazili. Misleč, da je pri druščini, so šli dan hoda in ga iskali. Po treh dneh so ga našli v templju, ko je sedel sredi učiteljev, jih poslušal ter povpraševal. In vsi, ki so ga slišali, so strmeli nad njegovo razumnostjo in njegovimi odgovori. Ko so ga ugledali, so se zavzeli in njegova mati mu je rekla: Sin, zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala. — In rekel jima je: Kaj sta me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta? — Toda ona nista razumela besede, ki jima jo je rekel. In vrnil se je z njima ter prišel v Nazaret in jima je bil pokoren. In njegova mati je vse te besede ohranila v svojem srcu. In Jezus je napredoval v modrosti in starosti pri Bogu in pri ljudeh.

***

Ta evangelij ni samo za otroke, naj bodo staršem pokorni; uči tudi starše, naj bodo skrbni za svoje otroke.

Starši so namestniki božji. Svojega Sina je nebeški Oče izročil Mariji in Jožefu, naj zanj skrbita. Staršem izroča otroke. Niso samo last staršev, ampak tudi Boga. Starši so sodelovali pri stvarjenju njihovih teles; dušo pa jim je Bog sam ustvaril. Zato pravimo, da so otroci božja lastnina in so staršem izročeni v oskrbo.

Starši so za otroke vidni angeli varuhi. Jožef in Marija sta bežala z Jezusom pred Herodom na varno v Egipt. Ko je v templju zaostal, sta ga z žalostjo iskala.

Marsikateri starši pa se za svoje otroke vse premalo brigajo. Mirno dovolijo, da otroci ves dan pohajajo, da so v slabi družbi, kjer se naučijo vsega slabega. — Otroci imajo sami premalo razsodnosti, zato morajo starši bedeti nad njimi. Če bodo starši trajno pazili na svoje otroke, jih bodo obvarovali pred marsikatero zmoto in nesrečo.

Starši otrokom kažejo pot v življenje. To delajo z besedo in še bolj z zgledom. Otrok se mora doma naučiti osnovnih verskih resnic, odkritosrčnosti, poštenosti, ljubezni do Boga. Kar mati zamudi, tega katehet v šoli ne bo mogel nikdar popraviti.

Otrok rad posnema. Kar vidi pri odraslih, to hoče narediti tudi sam. Če vidi lepe stvari, bo tudi sam tako delal, če pa vidi greh in hudobijo, bo tudi sam postal hudoben — brez svoje krivde. Zato otroka nikdar samo ne pošiljajte k sveti maši, ampak tudi sami pojdite; nikar ga ne svarite pred kletvijo, ampak tudi sami ne kolnite; nikar ga samo ne nagovarjajte k molitvi, ampak tudi sami molite. Saj poznate pregovor: Besede mičejo, zgledi vlečejo!

Noben trud se tako ne izplača, kakor trud za dobro vzgojo otrok. Staršem bodo poplačali trud hvaležni dobri otroci in končno še Bog za zvesto oskrbovanje njegove lastnine.

MOLITEV

GOSPOD JEZUS KRISTUS, KI SI BIL MARIJI IN JOŽEFU PODLOŽEN IN SI POSVETIL DOMAČE ŽIVLJENJE Z NEIZREKLJIVIMI ČEDNOSTMI, DAJ NAM, DA SE BOMO Z NJUNO POMOČJO UČILI PO ZGLEDIH TVOJE SVETE DRUŽINE TER DOSPELI V NJE DRUŽBO NA VEKE.

Koledar za prihodnji teden

13. jan. NEDELJA. 1. po razglašenju; sv. Družina; Veronika.
14. PONEDELJEK. Hilarij, cerkveni uč.
15. TOREK. Pavel, puščavnik.
16. SREDA. Marcel, papež.
17. ČETRTEK. Anton, puščavnik.
18. PETEK. Stol sv. Petra v Rimu.
19. SOBOTA. Marij in tovariši, mučenci.

DRUŽINA celica človeške družbe in Cerkve

Iz »Družabne pravde«

O družini se je mnogo pisalo in govorilo že v vseh dobah in pri vseh narodih. Vladarji in postavodajalci, modroslovci in teologi, zgodovinarji in umetniki, vsi so se bavili z vprašanjem družine, vsak na svoj način. In še se bo pisalo in razpravljalo o družini, dokler bo človeški rod živel na zemlji, ker se praktično reševanje teh vprašanj menja z razvojem kulture in družbe, menjavanjem mišljenja, okolnosti, življenjskih pogojev. Vedno pa se je in se bo še pokazalo, da bo za družino tem boljše, čim bolj se bo moglo njeno življenje in delovanje približati božji zamisli, kakor se nam razodeva že po naravi, a še bolj po neposrednem božjem razodetju.

V našem listu razpravljamo o socialnih vprašanjih na temelju krščanskih resnic in nauka Cerkve. Vsa vprašanja, ki se tičejo družine, so še prav posebno socialna vprašanja. Družina je zibelka novih rodov. Z družino se človeški rod obnavlja, iz družine rastejo novi udje Kristusove Cerkve na zemlji. Tako je družina osnovna celica i človeške družbe i Cerkve. Prav zaradi tega pa so socialna vprašanja družine prvenstvenega pomena. Kdorkoli hoče z resnostjo iskati rešitev in poti iz sodobnih zmed v čim bolj pravilen in pravičen socialni red, ne more in ne sme preko družinskega vprašanja.

Cerkev se je važnosti in pomembnosti urejenega družinskega življenja zavedala od vsega početka. Saj je sam njen Ustanovitelj zvezo med možem in ženo, iz katere raste družina, povzdignil v zakrament, posebej poudaril dosmrtno zvezo med zakonskima drugoma, neločljivost, družini dal obliko organizirane družbe in ji določil temeljne postave za njeno delovanje. Cerkev je to božjo ustanovo vedno z vso skrbnostjo hranila in varovala pred vsakim napadom in se vedno borila za njene pravice. Kako dobro se Cerkev zaveda pomembnosti družin kot osnovnih celic, iz katerih se dan za dnem porajajo novi njeni udje, nam kaže vsa njena zgodovina, kaže nam njen nespremenljivi nauk, ki ga vedno znova ponavljajo in razlagajo njeni poglavarji — papeži in škofje. Spomnimo se le na znameniti okrožnici »Arcanum divinae sapientiae« z dne 10. februarja 1880 in »Casti connubii« od 31. decembra 1930. Prvo je izdal papež Leon XIII., drugo pa Pij XI. V novejšem času pa je o nalogah in pravicah družine velikokrat govoril sedanji papež Pij XII.

Cerkev ne neha v vsakem času, brez ozira na vse spremembe, ki se dogajajo, poudarjati, katere so osnove vsake krščanske družine: neločljivost zakonske zveze med možem in ženo, pravica in dolžnost do rodnje in vzgoje otrok.

Svoje, tako važne in pomembne naloge pa more družina dobro in v redu vršiti le, če so ji dani za to potrebni pogoji.

Družina potrebuje svoj *»življenjski prostor«*, svoje »ozemlje«. Kolikšen in kakšen naj bi bil ta življenjski prostor za posamezne družine, ni mogoče shematično določiti za vse enako. Odvisen je od mnogih činiteljev: od kulturne stopnje, od tradicije, načina življenja, podnebja, premoženjskih in delovnih prilik itd. Marsikje je n. pr. za kmečko družino resnično potrebna kar obširna zemljiška posest. Drugje zopet more kakšni delavski družini zadoščati skromno stanovanje. Važno je to, da ima vsaka družina tako domovanje, v katerem more nemoteno živeti tako, da se lahko neovirano razvija, raste in da morejo starši uspešno in dobro delati za svoje in svojih otrok telesne in dušne potrebe.

Tak družinski dom mora uživati neko določeno svobodo, suverenost in nedotakljivost. Mora biti nekaka majhna »družinska državica«. To se pravi, da mora biti zavarovana pred nasilnim poseganjem v njeno življenje, v njen delokrog. Vse njene pravice, ki ji gredo po naravi in po božji volji, morajo biti zavarovane.

Družina mora imeti *primeren družinski dohodek*. Družina ima svoje posebne naloge in dolžnosti, katerih izpolnjevati dobro ne more, če nima za to potrebnih sredstev. S tem v zvezi je tudi vprašanje zaposlitve žena-mater in nedoraslih otrok. Odveč je poudarjati, kako kvarno je za družino, če se mora mati — ali celo majhni otroci — pehati za zaslužkom, ker očetov ne zadošča za preživljanje. Očetu kot poglavarju družine gre tak dohodek, da z njim lahko primerno preživlja svojo družino, poskrbi za dom in vzgojo otrok.

To so najpomembnejša vprašanja družine, v kolikor se nanašajo na tvarno podlago za njeno življenje. So še druga, življenjsko važna vprašanja, a so bolj duhovnega značaja. O teh danes ne bomo razpravljali. Vsa ta vprašanja pa se ne tičejo samo družine. To so vprašanja, ki so bistvenega pomena za narode, za države, za vse človeštvo. Zato ni vseeno, kako se jih obravnava, kako se jih rešuje.

V polpretekli dobi in marsikje še danes, je bilo vse prepuščeno družinam samim, naj si pomagajo kakor vedo in znajo. V novejši pa smo bili in smo še celo priča, kako se v mnogih državah družini odvzemajo bistvene pravice in kako se jo ponižuje v orodje materialistične državne politike. V nekaterih državah pa se oblasti trudijo, kako bi pomagale družinam, zlasti delavskim. Ne more se zanikati, da se je marsikaj storilo za materialno pomoč družinam. Vendar pa moremo reči, da taka delna materialna pomoč — čeprav je premnogokrat zelo dobrodošla — ne seže v bistvo socialnega vprašanja vsake in vseh družin, ne le n. pr. zgolj delavskih družin v industrijskih središčih. Družine bodo močne in zdrave celice človeške družbe in Cerkve, če jim bodo priznane in zagotovljene one pravice in omogočena ona sredstva, ki smo jih zgoraj omenili.

Ostane le še vprašanje, kako to doseči. Glavne tozadevne smernice je že dala Cerkev po svojih poglavarjih, ki obravnavajo vprašanja družine in na splošno celotno socialno vprašanje. Uresničenje teh smernic je pa možno na razne načine. Kolikor držav, kolikor narodov, toliko ali še več je možnih načinov, kako dati družinam to, kar jim je potrebno za obstoj, zdravo rast in vršitev težkih nalog. Presegalo bi namen tega sestavka, če bi se hoteli spuščati tudi v to in obravnavati vse podrobnosti in potankosti. Hoteli smo le znova poživiti pravilno mišljenje in gledanje, da v sedanji duhovni zmedi ne zaidemo in ne podležemo.

Pa tudi to smo želeli s tem pokazati, da je »socialno vprašanje« vse bolj obsežno in mnogo, mnogo bolj važno, kot premnogi — tudi med nami — mislijo. Ko razmišljam o družini, se mi kar sami od sebe odpirajo razgledi na silno široka področja, ki vsa spadajo v okvir »socialnega vprašanja«. Človek kot posameznik, kot pripadnik svojega stanu, kot državljan, kot vernik-član cerkvenega občestva, družbe ljudi, počenši z družino pa do narodov, poklicne skupine in stanovi itd. Na vseh teh področjih, kjerkoli se pojavi človek, so že tudi ena ali druga vprašanja, ki kakorkoli zadevajo človeško družbo, pa istočasno prav vsakega, če ne neposredno, pa vsaj posredno. Med vsemi temi vprašanji pa je ono o družini še posebno važno ali morda celo najbolj važno, ker je ona resnično osnovna celica človeške družbe in kraljestva božjega na zemlji.

***

... Ker pa je zvesto spolnjevanje božjih postav in nravnost v zakonu neredko zelo otežkočena po tem, da so zakonski v gospodarskih stiskah in veliki materialni bedi, jim je treba kajpada v teh težavah kar najbolj mogoče pomagati. Najprej je treba z vsemi silami delati na to, kakor je naš prednik Leon XIII. zelo modro zahteval, da se družabne in gospodarske razmere v državah tako uredé, da bo vsem družinskim očetom mogoče zaslužiti in pridobiti, kar je za preživljanje njih samih, žene in otrok po družabnih in krajevnih razmerah potrebno: »Zakaj delavec je vreden svojega plačila«. To plačilo odrekati ali odtrgovati je velika krivica, ki jo Sveto pismo prišteva največjim pregreham. Tudi ni prav nastavljati tako nizke plače, ki so v dejanjskih razmerah za prehrano družine nezadostne...«

(Pij XI. v okrožnici »Casti connubii« 122-123).

Iz življenja Cerkve

Grob sv. Petra

V svojem predlanskem božičnem govoru je sporočil sv. oče vsemu krščanskemu svetu veselo novico, da so raziskovanja pod baziliko sv. Petra dovedla do odkritja groba prvaka apostolov. Teden pred zadnjim božičem pa je sprejel sv. oče v privatni avdienci štiri glavne arheologe, ki so se bavili s temi raziskavanji in ki so izročiti ob tej priliki sv. očetu dva zvezka monumentalnega dela, v katerih so popisani delo in uspehi raziskovanj, ki so privedla do odkritja groba sv Petra.

Da je sv. Peter ustanovil rimsko cerkev in da je tam tudi umrl mučeniške smrti, ni do 14. stoletja nihče dvomil. Šele Marsilij Padovanski, pristaš papeževega nasprotnika Ludvika Bavarskega, je prvi izrazil svoje dvome glede bivanja in smrti sv. Petra v Rimu. Pozneje so Kalvin in njegovi pristaši iz sovraštva do papeštva tajili to resnico. Na splošno pa je večina protestantovskih zgodovinarjev, med njimi tudi Harnack, priznavala to, kar so katoličani od prvega začetka trdili, to je, da je sv. Peter deloval in tudi umrl v Rimu. Tudi o kraju njegovega groba ni bilo nikoli nobenega dvoma. Tako je rimski duhovnik Kaj (Gaius) zapisal v začetku tretjega stoletja v svojem spisu zoper montanista Prokla tele besede: »Jaz pa ti lahko pokažem trofeje apostolov. Če se hočeš podati v Vatikan ali na ostijsko cesto, boš zadel na trofeje (nagrobne spomenike) tistih, ki so ono cerkev ustanovili (to je grobove sv. Petra in Pavla)«. Neko drugo poročilo pravi, da so za časa Valerianovih preganjanj (259-260) prenesli svete ostanke sv. Petra in Pavla iz varnostnih razlogov na apijsko cesto ter jih pokopali na pokopališču sv. Sebastijana. In res so našli na tem kraju pred nekaj desetletji gotove dokaze, da so na tem mestu častili nekaj časa oba apostola. Pozneje so prenesli njune ostanke zopet na prejšnje mesto. Nad grobom sv. Petra je dal cesar Konštantin začetkom 4. stoletja sezidati veličastno baziliko. V 15. in 16. stoletju je na mestu Konštantinove bazilike vzrasla sedanja bazilika sv. Petra.

Zadnja raziskovanja dokazujejo, da leži grob sv. Petra ravno pod oltarjem »konfesije«, pod veličastno kupolo cerkve sv. Petra. Odkrili so namreč ravno na tem mestu razne priproste grobove, od katerih je eden, kakor se razvidi iz njegove lege in raznih prizidkov, užival posebno skrb in čast. Iz podpisov vernikov in iz novcev, ki so jih puščali pobožni verniki na tem kraju kot dar in ki so se našli pri zadnjih izkopavanjih, in iz drugih okoliščin, ki jih tukaj ne moremo natančneje opisati, je razvidno, da so odkriti grobovi iz druge polovice prvega stoletja, torej iz dobe smrti apostola Petra, ki je umrl mučeniške smrti pod cesarjem Neronom 67. ali 68. leta po Kristusovem rojstvu.

Kar so torej katoličani od prvega začetka skozi vsa stoletja verovali, to je sedaj neizpodbitno dokazano in sicer na podlagi dognanj, ki so jih zadnja izkopavanja dosegla. Tam pod kupolo sv. Petra in pod oltarjem »konfesije« leži v podzemeljskih prostorih grob sv. Petra, priprostega ribiča, ki ga je izbral Kristus za skalo, na katero je postavil svojo do konca vekov trajajočo Cerkev.

Radijski govor sv. očeta jetnikom

Zadnjo nedeljo preteklega leta je naslovil sv. oče po radiu poseben nagovor vsem tistim, ki trpijo po pravici ali krivici po raznih zaporih Italije in ostalega sveta. Najprej se je obrnil do tistih, ki so zaradi lastnih prestopkov prišli v ječo. Besede sv. očeta do teh nesrečnežev so bile polne ljubezni in očetovskega razumevanja njihovega stanja, v katero so zašli mnogi nehote, morda zaradi razmer ali v trenutku posebne duševne slabosti. Kakor za vse ljudi, ki smo v gotovem smislu tudi krivci in jetniki, tako je tudi za te jetnike prišlo božje dete na svet, da bi jim prineslo rešitev izpod jarma strasti in greha ter jim naklonilo duševni mir božične noči. Zato naj vdani v božjo voljo prenašajo težko preizkušnjo ter jo obrnejo v svoje moralno vstajenje. In kako je v nebesih veliko veselje, ko se grešnik spreobrne, tako bi moralo biti tudi na zemlji: vsak človek bi se moral pokloniti pred tistim, ki je padel, pa se je zopet rešil in vstal. Če pa vam vaša vest, pravi sv. oče, ničesar ne očita, ali če ste prepričani, da vas je človeška pravica za vašo krivdo prehudo kaznovala, o, ne preklinjajte svoje usode, ampak odprite svoje srce zaupanju, da bosta resnica in dobrota končno le zmagali.

Nato se je obrnil sv. oče do tistih, ki so v mnogih državah prišli v ječo samo zaradi krivičnih postav, ki so jih narekovali zmotni življenjski nazori ali politične strasti ali celo bogokletni predsodki, ki smatrajo pokoršćino do Boga za zločin. Vsem tem našim preljubim sinovom, pravi sv. oče, velja vsa naša očetovska, naravna in nadnaravna ljubezen. Mi razumemo dobro njihovo, v prvi vrsti moralno trpljenje, ki ga morajo prenašati. Toda čeravno vsemogočni Bog, ki je sama Pravica in ki si je uveljavljenje te pravice prihranil za onostransko življenje, mnogokrat ne zabrani krivic, ker upošteva človekovo prosto voljo, vendar ne dopušča, da bi se ta svoboda brez kazni zlorabljala.

Konec svojega nagovora je naslovil sv. oče na mladino po raznih poboljševalnicah, na mladino, ki je, kakor pravi sv. oče, božjemu Prijatelju posebno pri srcu in ki mora že v nežni mladosti okušati grenke sadove življenja. »Zastrupljeni prerano po pokvarjeni današnji družbi in živeči v okoliščinah, ki so nasprotne pravi vzgoji, ste morda bolj žrtve kot krivci. Vaše stanje naj bo resen opomin vsem tistim, ki uporabljajo tisk, igre, društva in dostikrat tudi šolo kot sredstvo pohlepnega dobička, če ne celo kot sredstvo, s katerim kvarijo zavestno nedolžno mladino.«

To je v glavnih potezah vsebina nagovora, ki ga je naslovil sv. oče na vse tiste, ki po pravici ali krivici vzdihujejo po raznih ječah in poboljševalnicah Italije in ostalega sveta. Vse skupaj je vzpodbudil, naj darujejo svoje trpljenje in vso svojo žalost Njemu, ki je od svojega rojstva dalje zadostoval za vse grehe sveta. Na koncu je podelil sv. oče vsem skupaj svoj apostolski blagoslov.

Tolažilni in res očetovski nagovor sv. očeta so poslušali, kakor poročajo, s hvaležnim in ganjenim srcem, posebno v Italiji, kjer je sam pravosodni minister dovolil razne olajšave, tako so mogli papežev nagovor poslušati vsi jetniki.

KULTURA

Hrvatski glas o nekaterih slovenskih povojnih slovstvenih delih

Ugledni hrvatski pesnik, pisatelj in dramatik *dr. Rihard Nikolić*, ki se mudi v Trstu (v kratkem bo tržaški radio predvajal njegovo dramo »Za svetlo življenje«!), se je pozanimal za nekatera slovenska povojna dela, ki so izšla v Trstu. Zanimiva je njegova sodba o teh delih. Priobčili bomo nekaj njegovih ocen.

Najprej se je pomudil ob Turnškovi drami »Država med gorami« in njegovih idilah in zgodba »Z rodne zemlje«. Naslednjo izjavo je podal:

»Avtor drame »Država med gorami« in novel »Z rodne zemlje« po mojem mišljenju s spretnim peresom dostojno predstavlja sodobno slovensko knjigo z globokimi etičnimi svojstvi, ki so za narod, h kateremu pripada, izredne važnosti, zlasti v času razumske in duhovne prelomnice in nravstvene neuravnovešenosti. Obe pisateljevi knjigi visoko dvigata luč krščanske poduhovljene kulture, ki je na slehernem področju človeške dejavnosti dajala in daje najplemenitejše predstavnike umetnosti in filozofije. Avtor obeh knjig je vrhu tega prežet z gorko ljubeznijo do svoje rodne grude, izvrsten tolmač trpke in vendar veličastne slovenske preteklosti pa tudi sedanjosti. Iz njegovih idil in zgodb diha zemlja in življenj treh slovenskih dežel, v njih je zbrane polno tihe, prisrčne poezije in tudi slovenske tragike, zlasti če pomislim na »Korotan v krčih«. Lahek slog, preprost, a sočen jezik človeka takoj osvoji in ponese v živi tok zgodb. Dojem živahnega, prijetnega prikazovanja krajev in ljudi povečajo še srečno izbrani fotografski posnetki.

Drama »Država med gorami« je ob krepkih, izrazitih Goršetovih arhaičnih reliefih, tehtni analitični spremni študiji Rada Lenčka in izčrpnem avtorjevem uvodu že v formalnem pogledu temeljito, prav reprezentančno delo. To je in bo izredno dragocena slovenska knjiga. Na Lenčkovo učeno analizo docela pristanem. Dodal bi

samo to, da je v jugoslovanski književnosti na splošno malo takšnih zgodovinskih del, ki bi se tako krepko lotevale usodnih momentov v zgodovinskem toku narodnega življenja, kot je to v »Država med gorami«, ki napeto prikazuje borbo za obstoj slovenske državnosti ter konflikt med ohranitvijo stare poganske tradicije in sprejemom krščanstva. Dr. Turnšek se več kot častno pridružuje jugoslovanskim književnikom, ki so se posvetili težkemu poslu, da so zajeli snov v preteklosti, n. pr. Matiji Banu, Nušiću med Srbi, Demetru, Tresić-Pavičiću med Hrvati. Če omenjeni jugoslovanski književniki s svojimi zgodovinskimi deli niso našli velikega odziva v javnosti, je vzrok temu, da s svojo vsebino v delih niso iznesli poglavitnega, kar slehernega publika v prvi vrsti od odrskega komada zahteva, namreč zanimivosti. Drama mora poleg vsebine pritegovati tudi s svojo obdelavo. Šele potem je dosežen uspeh. Turnškova drama pa ima eno in drugo. Predstavlja že samo po sebi zanimiva zgodovinska dejstva in znane osebnosti iz slovenske zgodovine (obračun z Obri s pomočjo Bavarcev, podjarmljenje s strani verolomnih Bavarcev, talci) z veščim potenciranjem, kar je zmogel avtor le tako, da do podrobnosti pozna ne samo slovensko zgodovino, marveč tudi takratno krščansko duhovno kulturo, kot n. pr. način takratnega misijonarjenja in krščevanja, in slovensko pogansko antiko, za katero je bogato črpal iz slovenske mitologije in narodopisja.

Dramska zgradba je neprisiljena, lirski vložki (dudača, koledniki, kresnice) vnašajo v delo svežost in barvitost okolja in časa, takratno slovensko narodno dušo. Jezik je bogat, slikovit, slog lagoden, stih klasičen. Vse to bo dramo naredilo dostopno tudi najširši publiki, ki bo ob zanimivih dogodkih podzavestno srkala vase tudi zdravo vsebino.

Še nekaj se me je ob Turnškovi drami radostno dojmilo. Slovenci so prikazani z vrednostjo in važnostjo, kot jim kot zgodovinskemu, vselej hrabremu in narodnozavednemu, razumnemu narodu tudi pristaja. Nič hlapčevanja, nič poniževanja! S sosedi se pomenijo in tudi pomerijo kot enakovredni. Slovenska državna prestolnica (Krnski grad) je prav tako imenitna kot prestolnice Langobardov in Bavarcev, ki v svojem slovenskem sosedu zro krepko politično in vojaško moč. Slovenci slednjič podležejo le brutalni nadmoči, in še tedaj le zaradi prevelikega, preiskrenega, tipično slovenskega zaupanja v zahrbtne sosede. Za propadlo slovensko »Državo med gorami«, ki so si jo med Slovani prvi ustvarili in nad sto let uspešno čuvali, je pač žal slehernemu pravemu Slovanu, kaj šele Slovencem samim.«

Dr. Rihard Nikolić je po rodu Dalmatinec s Korčule. Objavil je več slovstvenih del, kot »Kroz svjetlost in snjenu« (pesmi), zbirke pripovedk: »Djeca majke zemlje«, »Sa sunčanih obala«, »Subdinom vijani«, »Smireni«, romane: »Lomnom stazom«, »Ustajale vode«, drame: »Zabranjeni raj«, »Za svijetao život« in prispeval besedilo za Gotovčevo opero »Kamenik«. V rokopisu ima pesniško zbirko: »Odjeci iz tmore« ter roman »Bljesci u sumrak«. Dr. Rihard Nikolić je književnik, ki je šel skoz vse sodobne slovstvene genre. Zato bomo tudi njegovih nadaljnjih ocen, sodb bistrega in preizkušenega književnika veseli.

PASTIRČEK JE IZŠEL!

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Predlogi DFS za sodelovanje

Demokratična fronta Slovencev je imela dne 16. dec. 1951 konferenco delegatov v kinodvorani v Standrežu. Na tej konferenci so sprejeli neke resolucije ali sklepe, ki so jih poslali prefektom v Gorici in v Vidmu. Nekaj teh sklepov je pametnih, nekaj pa ne. Vendar nas danes ne zanima resolucija, temveč predlog, ki so ga sprejeli na omenjeni konferenci o skupnem sodelovanju vseh Slovencev pod Italijo. »Soča« z dne 22. dec. 1951 poroča o omenjenem predlogu sledeče: »Ob koncu je bil sprejet tudi predlog za skupno in nadstrankarsko sodelovanje vseh Slovencev pod Italijo in za skupen nastop, kadar gre za obrambo ali dosego naših osnovnih pravic. Pri tem pa so delegati stavili kot predpogoj za sodelovanje, da se bodo tisti, ki bodo od drugih strank prišli v ta koordinacijski odbor, res iskreno lotili skupnega dela, brez rovarjenje ali kakih strankarskih izigravanj. Izjavili so tudi, da pri takem sodelovanju ne bo mesta za ljudi, ki blatijo graditelje socializma v svobodni domovini, ali so se nad svojim narodom težko pregrešili v narodno osvobodilni borbi.«

Kaj sledi iz tega predloga?

1. DFS išče sopotnikov in ponuja roko v sodelovanje, ki naj bi bilo »nadstrankarsko«.

2. DFS stavi za sodelovanje pogoje: a) sodelovanje naj bo od strani drugih strank »iskreno, brez rovarjenja ali kakih strankarskih izigravanj«; b) izključujejo se ljudje, ki blatijo Titov socializem ali ki so se težko pregrešili v narodno osvobodilni borbi. S takimi ne bodo sodelovali.

Naš list ne predstavlja nobene stranke, temveč samo zastopa katoliško misel med Slovenci v Italiji in na STOju. Zato bi mi lahko šli mimo te »ponujene roke«. Vendar se nam zdi primerno dodati nekaj pripomb našim bralcem v presojo, zlasti ker se vodi podobna akcija za sodelovanje tudi na Tržaškem.

Nihče ne dvomi, da imamo Slovenci kot manjšina skupne koristi, ki smo jih dolžni braniti. Za njih obrambo so poklicane pač politične organizacije, to je stranke, ki so si zastavile ta namen. Če one med sabo sklenejo kak dogovor za sodelovanje, je to *medstrankarsko* sodelovanje in ne nadstrankarsko. Med strankami v vseh demokratičnih režimih je prav gotovo mogoče, da pride do takega sodelovanja tudi med ljudmi, ki so si ideološko precej narazen. Vendar more o takem sodelovanju sklepati le vodstvo strank in to od primera do primera. Na Tržaškem smo imeli tak primer lani, ko je šlo za obrambo nekih pravic slovenske šole. Primer takega sodelovanja med strankami smo imeli v Italiji med zadnjo vojno v tako imenovanih narodno osvobodilnih odborih (Comitati di liberazione nazionale). Pripomniti je pa treba, da tako sodelovanje ne sme biti od spodaj, temveč samo od zgoraj, torej ne pri masovnih organizacijah, temveč samo pri vodstvu. Izkušnja namreč uči, da kdor gre s komunisti krompir peč, se vsakdo opeče. Opekli so se zapadni zavezniki, ko so se med vojno povezali s komunisti; opekli so se italijanski demokrati, ko so se med vojno povezali s komunisti; opekli so se bolj ali manj vsi, ki so se do sedaj kakor koli vezali s komunisti. Kljub temu so možni kaki posamezni primeri, ko je skupen nastop vseh strank koristen, toda biti morajo res le izredni primeri, ki jih določi vodstvo stranke in samo za kratek čas. V splošnem pa velja še vedno pravilo Pija XI.: »Komur je mar krščanske kulture, ne bo v ničemer sodeloval s komunizmom,« pa naj si bo te ali one veroizpovedi.

Zanimivi so tudi pogoji, ki jih Fronta stavi za sodelovanje. Videti je, da noče kominformistov, ki blatijo socializem v svobodni domovini, a tudi iz ostalih strank bi se rada rešila najsposobnejših mož, ker stavi za pogoj, da se niso »težko pregrešili v narodnoosvobodilni borbi«. Opravka hoče torej imeti s sredinci ali vsaj z manj odločnimi ljudmi, da bi jih po svoje gnetla in izrabljala. In povrhu zahteva še, da so zastopniki *drugih* strank lojalni, iskreni, pošteni, od svojih pa ne, oziroma najbrž predpostavlja, da so vsi frontaški voditelji lojalni, pošteni, iskreni. Kako zelo je to res, ve povedati celotna zgodovina Osvobodilne fronte na Slovenskem, ki ni nič drugega kot zgodovina lopovščin in prevar, ki jih je OF zagrešila nad poštenim slovenskim ljudstvom in nad iskrenimi zastopniki drugih strank v svojih vrstah. Zadnji med temi »koristnimi budali« je Edvard Kocbek, eden izmed treh velikih v OF iz leta 1941. In s takimi si slovenski komunizem še vedno želi sodelovanja. Mislimo pa, da iz te moke ne bo kruha. Doba sopotništva je minila!

Tako gledamo mi ne kot stranka, temveč kot katoličani na ponujano roko DFS v Štandrežu.

Slovenska šola v Krminu ukinjena

Novo leto je prineslo novo razočaranje goriškim Slovencem z ukinitvijo slovenske šole v Krminu. Šola je bila ukinjena na podlagi sklepa občinskega odbora, kateri se izgovarja, da je storil to, ker pač ni prostora za slovensko šolo v Krminu. Vse to je v zvezi z otvoritvijo nove šole na Plešivem. Torej Slovenci iz Krmina bodo morali sedaj v šolo v 5 km oddaljeno Plešivo.

Slovensko šolo v Krminu je obiskovalo 25 otrok. Slovencev v Krminu je pa precej, morda le malo manj kot 1000, kljub temu, da hočejo italijanske oblasti prikazati njihovo število kot zelo neznatno. Slovenci na Goriškem se čutimo s tem najnovejšim ukrepom prizadeti in odločno zahtevamo, da se preneha s takim početjem, ki močno sliči onemu, ki so ga pričeli proti nam izvajati fašisti, ko so prišli na oblast.

GOSPODARSTVO

Kruh in vino

Kmet, se li zavedaš, da sta kruh in vino, ta dva naša temeljna pridelka, najbolj plemenita, saj je na njih vezana tajna sv. Evharistije.

Kruh! Daj nam danes naš vsakdanji kruh... je učil Jezus.

Vino! Zmagalo je prepričanje, da je vino najbolj zdrava, osvežujoča in krepčilna pijača, seveda zaužita s pametjo. Abstinenčarji za vsako ceno, danes molčijo.

Mi Slovenci pa radi jemo kruh in radi pijemo vino. Glede kruha nismo ravno natančni: lahko je pšeničen, lahko je iz mešane moke, dobre so testenine, dobra pogača pa tudi polenta, ponekod žganci. Bolj natančni pa bi morali biti glede vina: samo zdravo, nepopačeno vino koristi, bolno in pokvarjeno je slabše kot studenčnica in navadno še zdravju škodljivo.

In naša zemlja rodi kruh in vino, v lepem soglasju, četudi rasteta eden poleg drugega. Izpopolnjujeta se. Gostu postrežeš s kruhom in vinom.

Gospodarsko pa nista v soglasju. Dočim pridelamo kruha premalo in ga moramo dokupovati, nam vino ostaja.

V Italiji je bilo vedno tako.

Pred skoraj 1900 leti, točno l. 92. po Kristusovem rojstvu je rimski cesar Domicijan z dekretom zaukazal, naj se izrujejo trte in naj se tam seje pšenica. Bila je namreč takrat huda lakota. Dekret pa je v kratkem času dobil različne popravke in dopolnila, ki so popolnoma preobrnila njegovo smisel. Ostalo je pri starem.

Klic »premalo kruha in preveč vina« se je večkrat ponavljal v Italiji in fašizem je nameraval omejiti gojenje trt v ravninah, ki naj bi rodile predvsem pšenico in druge pridelke, trte pa naj bi rastle po brdnatem svetu, katerega je v Italiji dovolj. — Fašizem tega ni izvedel, a danes se tudi vedno pogosteje slišijo glasovi, naj se trta umakne iz ravnin v korist pšenice, koruze in drugih pridelkov. Saj Italiji primanjkuje kruha, vino pa preostaja.

Ne vemo, če se bo ta sprememba kdaj izvršila, četudi se zavzemajo zato mnogi odgovorni gospodarstveniki. V kapitalističnem gospodarskem redu se take reforme le prav težko izvedejo. Pa se bodo morale.

Slovenci bomo najbrže tak ukrep pozdravili, saj so od našega ozemlja zasajena s trto le Brda, ki itak večinoma niso za njivsko obdelovanje, temveč predvsem za vinograde in sadjastvo. Mi pa radi pijemo dobro vino, kar njivsko po navadi ni.

Če si gnojil senožet,

ali pa je tudi nisi gnojil, v vsakem slučaju bo težka zobata brana mnogo koristila. Izrula in izčesala bo mah, v senožet bo pa napravila zareze, v katere bosta imela dostop zrak in vlaga ter morebitno gnojilo, če si ga raztrosil.

Taka senožet bo izgledala spomladi kot pomlajena.

***

Si li senožet že očistil kamenja in trnja? Sedaj imaš za to čas, spomladi ga ne bo.

Oglja kokošim!

Že naši pradedje so mešali oglje med kokošjo krmo. In prav so imeli, saj je oglje v krmi hrana in zdravilo. Zato pa danes ni kokošje farme, kjer ne bi mešali med krmo zmletega oglja.

Prav dobro pa je tudi domače oglje, ki ostane od domačega ognja. Seveda ne smemo dati preveč, največ 1/20 navadnega krmskega obroka. Najbolje je, če ga primešamo med suho krmo, med zrnje ali samo ovlažene otrobi. Oglje prej čim bolje zdrobi.

Kislega vina ni mogoče popraviti!

Vsaj do sedaj ne poznamo nobenega praktičnega sredstva, s katerim bi mogli ozdraviti kislo vino. Za takojšnjo potrošnjo se kisloba lahko skrije z mromornatim prahom (apneni karbonat) ali kalijevim bikarbonatom. Če pa vina ne porabimo v 2 do 4 tednih, postane bolj kislo kot je bilo prej. To zavisi od tega, ker se obe imenovani sredstvi spojita z drugimi, tako imenovanimi žlahtnimi kislinami, kot so vinske in druge, a se ne spojita z ocetno, ki povzroča pravo kislobo.

Zato pa lahko »popravi« kisla vina samo gostilničar, ki vino lahko takoj stoči; tega pa ne more kmet, posebno če hoče vino tudi prodati in se ne ve, kdaj bo porabljeno.

Ker pa kislega vina ne moremo popraviti, zato moramo paziti, da se nam ne skisa. V tem oziru pomni: sodi naj bodo polni! Če nimaš dovolj vina za zalivanje in tudi ne manjšega soda, potem zažveplaj prazni prostor nad vinom. To stori vsaka dva tedna. Pred skisanjem obvaruje vino »enososina«, in sicer ena kocka na hl, to pa vsaka dva meseca.

107 q koruze na hektar

ali nad 39 q koruznega zrnja na njivo, je pridelal Marconi Karl v Zinasco vecchio v provinci Pavia. S tem pridelkom je dobil 1. nagrado 200.000 lir pri tekmovanju za najvišji hektarski donos v Lombardiji. Še 4 drugi tekmovalci so pridelali nad 100 q koruze na hektar. V videmski provinci (Pordenone) pa je znašal najvišji pridelek 106 q na ha.

Te visoke pridelke so dosegli z ameriškimi križanci (hibridi), z dobro obdelavo in z obilnim temeljnim — pred setvijo — in navrhnim gnojenjem. Predvsem so navozili na hektar od 300 do 900 q hlevskega gnoja, katerega so še podkrepili z nad 7 q superfosfata, z 220 kg žveplenokislega amonijaka ali apnenega cijanamida. Ta gnojila so podorali. Navrhno so gnojili še z 200 kg nitratov (apnenega, natrijevega = čilski soliter in amonijevega). Na vsakem m² je rastlo v srednjem 3.8 stebel (od 3 do 6), ki so dala 3.9 klasov, torej je nosilo skoraj vsako steblo samo po 1 klas.

Napram ameriškim križankam je dalo domače seme za 30% manjše pridelke.

Splošno najvišji pridelki so bili doseženi na njivah, kjer je prejšnje leto rastel krompir, po katerem so vsejali deteljo inkarnatko in jo podorali ali pa tudi pokosili in spravili.

Pridelek sladkorja v Italiji

je znašal l. 1951 okoli 6 milijonov q, ki več kot krijejo domačo potrebo. Seveda, če bi bil cenejši, bi ga ubožne družine porabile več, a tako... V ZDA in v marsikateri državi znaša letna potrošnja 40 in tudi čez 50 kg na osebo, v Italiji pa ne doseže niti 10 kg kljub mnogim črnim kavam, ki se jih popije.

SLOV. MISIJONAR:

Med divjimi „Hivaros“ v Ekvadorju

Govorijo svoj lastni jezik, ki očividno nima nič skupnega z ostalimi indijanskimi narečji v Ekvadorju. Nekateri znanstveniki trdijo, da je v sorodu z japonskim, a tega do sedaj še niso dokazali. Pri pogovoru so zelo izraziti; njih glas je odločen in kričeč; venomer mahajo z rokami in se nemirno kretajo.

Novodošlemu tujcu se zlasti čudno zdi, kako se morata razumeti dva Hivarca, ko pač govorita, vsaj navidezno, istočasno in vprek. V resnici pa ni tako: ko prvi govori, drugi ponavlja njegove izraze, da si jih bolj natančno zapomni. Ako prvi pravi: »Bil sem pri čarovniku Tibe in mi je razodel to in ono«, bo njegov poslušalec ponavljal iste besede: »Bil si pri čarovniku Tibi in ti je razodel to in ono«. Lahko pa trdimo ravno nasprotno in sicer, da so Hivarci nekako ljubosumni na svoje besede. Govornik v nobenem slučaju ne prekine svojega govora, dokler do konca ne izrazi svoje misli, poslušalci pa strogo spoštujejo red v pogovoru in pravico do besede.

Nimajo jasnih verskih pojmov in nobenega določenega verskega nauka. Verujejo v neko Najvišje Bitje, a ga ne častijo, ker ga smatrajo za dobrega, ki jim zato ne more škodovati. Verujejo v nešteto drugih duhov, po večini hudobnih. Te hočejo ublažiti in pomiriti z raznimi vražami in obredi. Posebno se bojijo »Iguanči-ja«, ki je poglavar hudobnih duhov.

Večkrat slišiš med Hivarci, da se jim »Iguanči« prikazuje, skoraj vedno v obliki pošasti z kozlovskim trupom in človeško glavo.

Zaradi tega Hivarci ne jedo mesa dvoparkljarjev.

— Velik ugled uživajo čarovniki, ki zdravijo včasih z naravnimi zdravili, drugače pa z raznimi obredi kot so: rajanje, skakanje, mahanje po zraku, tulenje itd. Čarovniki se pred obredi napijejo z »natem«, nekim strupom, ki jim razdraži živce, potem pa zaspijo za cele ure in dneve. Zelo vplivajo na življenje Hivarcev in so večkrat glavni povzročitelji smrtnega sovraštva in krvavih ubojev med njimi.

***

Hivarci nimajo vasi ali naselj; svoje kolibe zgradijo vedno na samem, zelo oddaljene druga od druge, v najbolj skritih kotih goščave. Koliba je narejena iz kolov iz bambusa, ki so med seboj povezani s trdnimi lijanami. V hišici imajo ženske svoj poseben oddelek in navadno tudi posebna vrata, skozi katera ne sme noben tujec. Strehe so slamnate; vrata zelo težka, iztesana navadno iz enega samega debla. Na sredi stanovanja je »tunduli«, izdolbeno deblo, ki jim služi za boben. Njegov gromki glas se sliši neverjetno daleč naokrog. Z dogovorjenimi udarci obveščajo tako bližnje hiše o najvažnejših dogodkih kot so: obiski, nevarnost, smrt itd.

Ob praznikih pa plešejo na takt »tumdulijevega« ropota.

Ogenj gori v hiši noč in dan. Spijo tako, da si noge grejejo nad žerjavico in zato ne potrebujejo nobenih odej. Tudi ko gredo na dolga potovanja, nosijo žerjavico s seboj v prstenih loncih.

Glavna hrana za Hivarca so banane, mandijok, sladki krompir, svinjsko meso, divjačina in ribe. Jejo pa tudi razne divje sadeže in korenine, ptičja jajca, posebne mravlje itd.

Njih edina pijača razen vode je »čiča«. Žene skrbijo za to, da jim nikoli ne zmanjka. Pripravijo jo pa na kaj čuden in neokusen način. Kuhani mandijok žvečijo v ustih in izpljujejo nato v lonce, kjer se tekočina po nekaj urah vrenja spremeni v redilno in kolikor toliko opojno pijačo.

Glede obleke Hivarec ni izbirčen. Dovolj mu je »itipi«, to je kos surovega blaga, ki ga navadno sam stke iz vlaken raznih rastlin in si ga ovije okoli pasu.

Hivarke so pa še precej dostojno oblečene s »taračі«, ki je dolgo krilo iz istega blaga kot »itipi« in pokriva celo telo. Pri Hivarcih so moški bolj ničemurni nego ženske. Cele ure uporabijo za svojo toaleto. Obraz si barvajo z živo-rdečim »ačote« ali s temno-črno »sulo« s katero barvajo tudi zobe. Čelo in vrat si ovenčajo s krasnimi ptičjimi peresi in lepimi divjimi jagodami.

Kot orožje uporabljajo stare puške (kupljene od belih), sulice narejene iz jeklenotrdnega lesa »čonta« in »cerbatano«, to je do tri metre dolga cev, iz katere pihnejo drobne, ostre, včasih zastrupljene puščice.

***

Maščevanje je za Hivarca najsvetejša dolžnost, ki veže vse člane ene družine od roda do roda.

Gesla »zob za zob« oziroma »glavo za glavo« se Hivarci držijo prav dobesedno.

Napad na sovražnika je vedno temeljito pripravljen. V tem slučaju se zberejo vsi moški istega rodu, da natančno proučijo najmanjše okoliščine in si razdelijo vloge. Ko je vse pripravljeno za pohod, se nekoliko opijejo, se navdušujejo s kratkimi govori, nakar odločno nastopijo. Napad je skoraj vedno zahrbten, bliskovit in odločilen.

Ubitemu sovražniku odrežejo glavo in jo zmagoslavno nesejo domov. A največja slovesnost za zmago se vrši šele čez kakih 40 dni. V tem času je odsekana glava podvržena čudni spremembi. S skrivnostnimi sredstvi jo skrčijo in izsušijo tako, da ni večja od navadne pomaranče, ne da bi zgubila značilne obrazne poteze.

Tej izsušeni glavi pravijo »cancа«; tudi slovesnost, ki jo priredijo na njem račun, se imenuje »cancа«.

Praznik »cancа« je največji dogodek v hivarski hiši. Veseljačenje traja ob takih prilikah par dni in noči zaporedoma.

***

Ko umrje mož, se žene v znak žalovanja popolnoma ostrižejo. Stok in javkanje na grobu traja dalj časa, a to bolj iz nekake obredne navade, kot iz pravega žalovanja. Nekateri Hivarci imajo navado, da za nekaj časa nosijo na grob razna jedila, kot so: meso, banane, »čičo« itd. Ako umrje hišni gospodar, ga zakopljejo sredi hiše in hišo zapustijo. Včasih ga sploh ne zakopljejo, temveč ga položijo pod glavni hišni steber, stanovanje skrbno zaprejo in hišo zapustijo.

(Nadaljevanje)

Z GORIŠKEGA

Smrt značajnega moža

V Gorici smo v ponedeljek pokopali Rafaela Piščanca, očeta pok. cerkniškega kaplana Ladota Piščanca, ki je padel kot ena izmed žrtev zloglasnega cerkniškega procesa iz januarja 1944. Rajni je bil tudi brat Gabrijela Piščanca, župnika in dekana v Kozini.

Pokojni Rafael Piščanc je bil po rodu Tržačan, doma iz Rojana. Uslužben je bil pri pošti v Trstu in je kot tak moral leta 1928 v notranjost Italije, če ni hotel izgubiti službe. Namestili so ga v Pisi, kamor se je pozneje preselila še ostala družina. Ko je stopil v pokoj, se je z družino vred nastanil v Gorici. Tu je sedaj po kratki bolezni umrl v 76 letu starosti.

Če zasluži kdo pohvalo, jo zasluži pok. Rafael Piščanc zaradi svoje značajnosti in vernosti. Vzgojil je sina duhovnika in hčer č. sestro Ledo, ki je sedaj v Paviji, poleg treh drugih hčera, ki so ostale v svetu. V življenju je izkusil marsikaj hudega in marsikako krivico. A najhuje ga je bolelo, kar je doživel v Cerknem od lastnih bratov po krvi, a ne po duhu. Zlom fašizma ga je namreč zalotil pri sinu Ladotu, kaplanu v Cerknem. Ko so koncem oktobra leta 1943 prvič prišli partizani po sina, so odpeljali na zasliševanje tudi očeta, ki je že tedaj bil bolehen. Vrnil se je iz partizanskega aresta v Cerkno skupaj s sinom, da je tu doživel še težji udarec, likvidacijo ljubljenega Ladota. Kako mu je bilo tedaj hudo, ve najbolj tisti, ki ga je kdaj slišal pripovedovati o tem s solzami v očeh. In vendar ni imel žal besede za ubijalce, ki so mu prizadeli toliko zlo. Vdano je prenesel tudi ta udarec, kakor jih je vdano prenesel vse ostale v življenju. Vera mu je dajala moč, vera in pa vsakdanje sv. obhajilo. Zato pa mu je Bog naklonil lepo smrt v okrilju družine, da je spravljen z Bogom mirno odšel v večnost.

Kako so ga cenili Goričani, priča lep pogreb in še lepše petje doma in v stolnici, s katerim je rajnemu izkazal poslednjo čast pevski zbor Katoliškega prosvetnega društva.

Povišek stanovanjskih najemnin

Zakon z dne 23. 12. 1951 št. 1356 je določil za 1. januarja 1952 naslednji povišek stanovanjskih najemščin:

1) za luksuzna stanovanja se poviša najemščina iz leta 1951 za 50 odstotkov;

2) za navadna stanovanja uživana že izpred 31. decembrom 1945 je povišek 25 odstotkov;

3) za stanovanja, v katera se je stranka vselila na podlagi nove pogodbe po 1. januarju 1946, pa je dovoljen povišek 10 odstotkov.

Otroška prireditev v Gaberjah

Omembe vredna je otroška prireditev v Gaberjah na praznik sv. Treh kraljev popold. tako zaradi vsebine kakor udeležbe. Ob napolnjeni dvorani so nas otroci iz Sovodenj prestavili v zgodbo svete noči, njim so s petjem in deklamacijami pomagali otroci iz šol v Rupi in v Gaberjah. Pokazali so nam pomen sv. Rojstva za naš sedanji poganski svet, in otrokom predstavili črne otročiče kot enakovredne male kristjane. Ta vtis je postal še bolj živ po besedi pravega misijonarja iz Kitajske (g. Volbanka), ki je otrokom poročal, kako so tudi njemu krščanski Kitajčki pomagali pri širjenju vere. Sledil je film misijonske vsebine. Nato je sledilo srečkanje v prid afriškim misijonom. Hvaležni smo našim malim za njih plemenito prizadevanje; pokazali so ne samo veliko dobre volje, ampak tudi nenavadno odločnost v nastopanju. Kaj podobnega bi želeli še in še.

Štandrež

Božični prazniki so za nami. Preživeli smo jih prav lepo. Ljudstvo se je v lepem številu udeleževalo sv. maš in zbrano sledilo jedrnatim govorom našega dekana msgr. Lojzeta Novaka in pa kaplana g. Cotiča. Z veseljem smo tudi poslušali petje našega mladega pevskega zbora, ki ga je vodil g. Maks Debenjak. Prav res čutili smo se prerojene, v pravem božičnem razpoloženju.

Sadna drevesca

Našim kmetovalcem javljamo, da se naročajo na kmetijskem inšpektoratu v Gorici, ulica Duca D'Aosta 55, ali pa v Krminu, sadna drevesca. Pohitite, ker jih je na razpolago le omejeno število.

Volilni imeniki

Samo do 15. t. m. so še na vpogled volilni imeniki, ki jih je sestavila obč. volilna komisija. Vsak volilni upravičenec naj se pozanima, če je vpisan. V primeru neupisa, naj se takoj pritoži na zgoraj omenjeno obč. volilno komisijo.

Iz Beneške Slovenije

Trčmun v Slovenski Benečiji

Pred Božičem smo pokopali v domači vasi nečakinjo našega prof. msgr. Trinka, po domače »Vigio Piernovo«. Umrla je v čedajski bolnici po kratki bolezni vdana v božjo voljo. Pokojnica je bila stara 68 let in je ves čas vzorno stregla svojemu velezaslužnemu stricu. Kot zavedna Slovenka je marljivo čitala slovenske knjige in rada prebirala naš »Katoliški glas«.

Številnim obiskovalcem msgr. Trinka je vedno postregla s pristnim »cividinom«. Msgr. Trinku izražamo naše iskreno sožalje! Naj počiva v miru!

Laze

Ko se je vračil begunec Matevž Trpin, doma iz Kreda, iz Stupice na Bodrin, se je ponesrečil v Nadiži, tako, da je ostal mrtev z glavo v vodi. Pogreb je bil v Briščih. Sosedje iz Stupice so mu poskrbeli za prav lep pogreb, katerega se je udeležila tudi edina hčerka, ki služi na Koroškem N. p. v m.!

Dreka

Ministrstvo za delo v Rimu, je določilo za javna dela v naši občini 15 milijonov lir. Omenjena svota se bo uporabila za gradnjo ceste od Petarnela do Debenje. Upamo, da se bo z deli pričelo kmalu.

S TRŽAŠKEGA

V nedeljo, 13. januarja, ob 5h in pol popoldne vprizori

BAZOVIŠKI ODER

v Trstu v dvorani Ljudskega doma (Avditorij)
veseloigro v treh dejanjih:

PRI BELEM KONJIČKU

Vstop je dovoljen z vabili, ki jih lahko dobite v trgovini Lupša (nasproti sodne palače, vogal ulice Rismondo in Coroneo
v trgovini Gec, Rojan - nasproti farne cerkve
v trgovini Bak, Sv. Ivan
v trgovini Podobnik, Opčine
Če se hočete od srca nasmejati, pridite v nedeljo v Avditorij!

Slovenski večeri v Trstu

Slovenska prosveta v Trstu bo imela 17. januarja ob pol osmih v dvorani Marijine družbe v ulici Risorta 3 svoj *prvi Slovenski večer* v letošnjem letu. Predavatelj bo govoril o pesmih našega Krasa — Srečka Kosovela. — Predavanje bodo dopolnjevale recitacije Kosovelovih pesmi. Sodeloval bo tudi pevski zbor.

Tramvaj k Sv. Ivanu

Namesto tramvaja številka 7, vozi z novim letom iz glavne postaje k Sv. Ivanu tramvaj štev. 6.

Razstave v Trstu

V sredo 9. januarja, je bila otvorjena v galeriji »Škorpijon« razstava del slovenskih umetnikov kiparja Karla Putriha in pa slikarja Rika Debenjaka.

Hišne številke

Tržaška mestna občina je začela po okoliških vaseh deliti nove številke. Tablice so lične — a z italijanskim imenom vasi: Trebiciano, Padriciano. Basovizza, itd. Očividno hočejo italijanski šovinistični krogi v Trstu dati slovenski okolici italijansko lice. Vse kaže, da se vračamo nazaj v tiste čase, ko so morali biti celo nagrobni spomeniki italijanski. Toda kolo časa se je pomaknilo naprej, čeprav tega nekateri ne marajo videti. Vsi zavedni prebivalci slovenskih vasi odločno protestiramo proti taki sramotitvi naših vasi. Apeliramo na Zavezniško vojaško upravo, da mestni občinski upravi prepreči tako razdiralno delo, ki žali narodni čut velikega dela prebivalcev tržaškega ozemlja. Mi nikomur ne vsiljujemo slovenskih napisov, zato pa tudi ne dopustimo, da bi kdo naše domove omadeževal s tujimi napisi. Vse nameščene tablice naj se odstranijo in se zamenjajo s slovenskimi. — Z veseljem pa ugotavljamo, da je civilna policija toliko uvidevna, da je po slovenskih krajih na svojih kasarnah namestila vsaj dvojezične napise.

Prizadeti

Medjavas

Sedaj, ob začetku leta, se tudi Medjavas oglaša. Verjetno bo malokomu znano, kje ta vasica stoji, — čeprav je zgrajena na skalnatih temeljih gričev blizu našega morja; da bo pa kaj bolj znano, bomo vsaj na kratko nekaj povedali. Nekdaj se je prišlo k nam od vseh strani, sedaj pa samo od ene — so pač nove meje. Ako prihajaš od Gorice in prestopiš na bloku tržaško mejo, stopaj po prvi cesti na levo — ali pa, če te kaj prinese od Trsta, poglej v Štivanu na prvo in edino pot na desno; ne boš zgrešil. Par ovinkov in nekoliko hriba in znašel se boš v naši vasi. Krasen pogled imamo na sinji Jadran. Vas pa je imela tudi težko usodo: dne 16. avg. 1944. so jo Nemci do tal požgali. Zato se tudi nikar ne čudi, ako izgleda naša nekdaj prav lepa vasica kot — zakrpana obleka. Malo pred božičnimi prazniki je pri nas prvič zasvetila električna luč. V tem pogledu se moramo zahvaliti ZVU, da je tako lepo poskrbela za Medjovas; poleg tega pa nam je tekom povojnih let poskrbela tudi za popravo poti, za napeljavo vode. Dolgih 20 let smo v dobi črnosrajčnega režima prosili tedanje oblasti, da bi nam dali luč, vodo in pot. A vse je bilo zaman! Pot smo morali popravljati sami, »na robotoa«; vodo smo morali v suši voziti ali celo nositi iz Štivana. Za luč pa je bolj smrdela kot svetila petrolejka ali karbid. Človek je v dolgih zimskih večerih kar umiral od dolgega časa: ni ostalo drugega kot — pojmo spat. Požgane in porušene hiše so bile v prvih povojnih letih le za silo popravljene. V začetku lanskega leta nam je ZVU zares prav lepo in kar skoro moderno obnovila skednje in hleve. Zato pa zdaj zgleda, da ima živina lepše hleve in skednje kot pa mi ljudje hiše in stanovanja. Zato pa prosimo naše oblasti, da poskrbijo na premeren način tudi v tem pogledu!

Nabirka Slov. Vinc. konf. v Trstu

Dne 13. jan. 1952 bodo članice Slov. Vinc. konf. v Trstu nabirale pred cerkvami tržaške škofije s slov. bogoslužjem prispevke v prid revežev. Dobrodošel vsak dar! Vedno pa lahko pošiljate darove na cc. 11-8133 (Slov. Vinc. konferenca).

Naznanilo

»Slovensko karitativno društvo« v Trstu vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 20. januarja 1952 ob 5. uri in pol v sobi v ul. Ponchielli 2 IV. s sledečim dnevnim redom:

1. Zapisnik zadnjega občnega zbora,
2. poročila upravnega odbora,
3. poročilo nadzornega odbora,
4. volitve novega odbora,
5. slučajnosti.

V primeru nezadostne udeležbe se bo občni zbor vršil pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

Dr. Jože Prešeren
predsednik

Novost: Moj molitvenik

V založbi »Pastirčka« je izšel nov molitvenik, ki ga je sestavil jameljski župnik g. Jože Vošnjak. Naslov mu je »Moj molitvenik« in je namenjen šolskim otrokom, a tudi vsem drugim, ki so si želeli praktično mašno knjižico, majhno po obliki, ki bi bila poceni in bogata po vsebini. Vse te odlike ima novi molitvenik. Stane malo, samo 50 lir. Je majhne žepne oblike in pa bogat, saj najdeš v njem vse, česar potrebuješ med cerkvenim letom za versko življenje. Poleg navadnih dnevnih molitev vsebuje še tri maše, med temi zborno mašo, vse glavne litanije in drugo, kar služi pri prejemu sv. zakramentov. Ima tudi bogato izbero svetih pesmic, ki so najbolj znane, in končno še glavna vprašanja iz katekizma.

Zato bo novi molitvenik najbolj dobrodošel šolski mladini, saj se nanjo posebej ozira, in tudi vsem ostalim, ki si želijo praktičnega molitvenika. Dobite ga pri vseh katehetih in pa v Dobrodelni pisarni v Gorici ter v Katoliški knjigarni in pri »Fortunato« v Trstu.

Vesti naših misijonarjev

G. ČARGA poroča iz Kitajske, da vedno več misijonarjev in misijonark zapušča deželo. Komunistične oblasti jih izganjajo iz bojazni, da bi jim njihova navzočnost delala zapreke pri graditvi komunizma na Kitajskem. »Vse kaže,« piše misijonar, »da bomo vsi inozemci morali zapustiti kitajsko deželo, med njimi tudi jaz.

Vernike so pomešali s protestanti vred in nato ločili po raznih skupinah, katerih vsaka je imela dnevno svoj miting. Začetkom so komunisti mislili, da bodo s katoličani precej opravili in so od njih zahtevali z vsemi sredstvi, naj se ločijo od papeža. A verniki so se pokazali tako navezane na sv. očeta in tako pogumne, da so se protestanti kar čudili in so »rdeči« morali odnehati. Tem bolj pa udrihajo sedaj čez inozemske imperialiste.« Če bi mi osebno morali trpeti, bi bili celo veseli, kot je vesel naš sobrat zaradi vsega, kar je v ječi prestal. Nevarnost je večja za domačine in zaradi njih nam srce krvavi.

Bolj ali manj je na Kitajskem povsod enako. V moji nekdanji škofiji n. pr. niso dovolili misijonarjem, da bi dvignili denar na banki, dokler niso pojedli zadnje zrno riža in so sirote ter starci šli na policijo protestirat. A tudi tedaj so rdeči našli izgovor, nakar so sirotišče sami prevzeli, misijonarjem pa preko vernikov svetovali, naj zaprosijo za odhod.

Molite veliko za naše vernike in duhovnike, za katere je zopet nastopila doba mučeništva, a mučeništva posebne vrste, saj če nam Bog ne bo pomagal, bo več odpadnikov kot mučencev.«

G. KOPAČ pa nam sporoča, da je prišel v Pariz, kjer bo ostal nekaj časa. Pozdravlja vse svoje znance in prijatelje na Goriškem in jim vošči božji blagoslov v novem letu.

Radio Trst II.

Nedelja, 13. januarja: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Oddaja za najmlajše. — 13.00 Glasba po željah. — 16.00 Mozart: ZAČARANA PIŠČAL, 1. dej. — 18.00 Iz delavskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.00 Književnost in umetnost. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 6.

Ponedeljek, 14. 1.: 13.30 Gershwin: Američan v Parizu. 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Mozart: Čarobna piščal, 2. dej. — 22.30 Lahki orkestri.

Torek, 15. 1.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu - 4. lekcija. — 20.30 Aktualnosti. — 21.00 Dramatizirana povest - Janko Kersnik: GOSPOD JANEZ. — 22.00 Brahms: Simfonija št. 5.

Sreda, 16. 1.: 19.00 Zdravniški vedež. — 19.30 Jankovič in njegov orkester. — 20.30 Šola in vzgoja. — 21.00 Koncert baritonista Marijana Kosa. — 22.28 Priljubljene melodije.

Četrtek, 17. 1.: 13.00 Slovenski duetti in kvarteti. — 18.15 Glasbeno predavanje. — 19.00 Slovenščina za Slovence. — 20.00 Klavirski koncert prof. Mirce Sancinove. — 21.00 Radijski oder - Chase Mary: HARVEY, veseloigra.

Petek, 18. 1.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu - 5. lekcija. — 20.00 Slovenski motivi. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 22.00 Brahms: Simfonija št. 2.

Sobota, 19. 1.: 13.00 Šramel kvintet. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.00 Lepe melodije - lepi glasovi. — 22.30 Ples za konec tedna.

DAROVI

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Mirodilnica (Drogheria) Diana - 50 škatlic globina in 24 kosov zobne paste; neimenovana iz Gorice 500; neimenovana iz Trsta 1000; gospa Lapanja 1000; gospa Srebrnič iz Pevme 500, moke in orekov; gdč. Copič 1000; gospa Bogataj 1000; Dobrodelno društvo Miklavževe pakete, prav tako Podporno društvo iz Gorice; N.N. iz Boljunca pri Trstu 1000; ob pogrebu preč. msgr. dr. Andreja Pavlica 10.876; namesto cvetja na grob preč. msgr. dr Andreju Pavlici so darovali: g. dr. Stanko Pavlica, nečak, 1000; gdč. Copič 1000; gospa Bogataj 1000; gospod Simčič, stavbni podjetnik 1500.— lir.

Vsem blagim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve.

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Za vzdrževanje revnih dijakov v Alojzijevišču so darovali: preč. g. dekan Štanta 1000; Milka Goričan 2 dol.

Bog povrni!

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Sorodniki blagopokojnega preč msgr. dr. Andreja Pavlice in Vodstvo Slov. sirotišča se najtopleje zahvaljujejo vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je blagi pokojnik imel tako veličasten pogrebni sprevod, pa tudi za vse izraze sočutja ob bridki izgubi.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad izrazi tolikega sočutja ob smrti našega dragega očeta

Rafaela Piščanc

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili blizu v teh težkih dneh. Prav posebno se zahvaljujemo prečastitemu g. dr. Humarju, ki je našemu očetu prinesel zadnjo tolažbo za pot v večnost, preč. duhovščini, ki se je v tako obilnem številu poslovila od njega, ko je ležal na mrtvaškem odru, preč. msgr. Velčiču, ki je zanj daroval sv. mašo, preč. prof. Fileju, in njegovemu pevskemu zboru za pretresljive žalostinke in petje pri sv. maši, darovalcem cvetja, preč. msgr. Novaku in č. dr. Humarju, ki sta ga spremila na pokopališče in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Bog naj bo vsem bogat plačnik.

Gorica, 7. januarja 1952.

Žalujoča družina Piščanc in Muto

FODERAMI

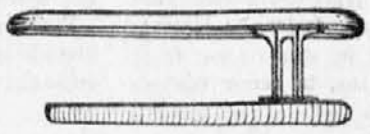

A. Pertot

TRST - UL. GINNASTICA 22 - TEL. 95-998

Po najugodnejših cenah
vse potrebščine za krojače, šivilje, krznarje